

Nro 19.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

*Költ Bétsben Mártziusnak 7-dik napján 1794.
esztendőben.*

Külömb féle hadi hírek.

Szüntelen azzal kérkednek a' szabattságnak hitegető apostolai a' Frantziák, hogy ők az emberiségnek el vezett jussait akarják vissza szerezni; azomban mindenütt ellenkezőképen viselik magokat, és nemhogy vissza adnák az emberiségnek természeti jussait, sőt inkább azoktól is meg fosztják azt, a' mikkel eddig birt vala. Tudakozza meg bár valaki a' Német Birodalom *Rajna* vizén túl fekvő tartományainak lakosait, miként szerzik vissza az emberiségnek jussait a' Frantziák, bizonyosan ezt fogják felelni: Vagyonainknak, és

T

res verejtékeinknek, falat kenyereinknek, köntöseinknek el ragadtatása, hajadonainknak erőszakos meg szeplősítetések, ifjainknak táborba való hurizoltatások, véneinknek meg tsúfoltatások, egy szóval, törvényeinknek és polgári rendtartásainknak fenekestől való fel forgatások által. A Biponti hertzezségnek lakosait immár három ízben sattzolták meg; még is múlt hólnapnak közepe tájján, illyetén kemény parantsolatot tettek közönségessé az oda ment nemzeti biztosok: „Az égyetlen egyy és fel olzolhatatlan Frantzia Respublikának nevében. — A' közönséges jóra ügyelő Commissiónak nevében parantsollyuk — 1.) hogy a' lakosokra vettetett sätz minden halasztás nélkül hozattatasson bé hozzánk. — 2.) Minden névvel neveztetendő fegyver, puszkapor, és salétrom hordattasson szállásunkra. — 3.) Hasonlóképen minden arany, ezüst, vas, atzél, réz, ón, tzinn, égyy szóval minden féle értznek a' neme, akár legyen az munkában, akár nem. — 4.) Minden féle vászonnak neme, u. m. lepedők, ingek, új, ó, fejerített, nem fejerített, kélz, nem kélz. — 5.) úgy mindazáltal, hogy minden lakosnak két pár vászon ruha, és két ing meg engedtetik. — 6.) Minden gyapjuból kélzült posztó, és matéria, a' mi tsak az áruló bóitokban, tárakban találtatik, egyfzeribe hozattasson bé. — 7.) Úgy nem külömben minden találtatandó kender, len, kötel, tzérna, fonal. — 8.) Minden találtatandó ló szerszámostól égyütt, minden marha, minden nemű bör, minden nyereg, kantár, zabola s. a. t. — 9.) Minden felső ruha, köponyeg, kamisol, nadrág, harisnya, stifel, tzipó, süveg, senkinek is a' lakosok között, égy posztó és egy nyári köntösnél, és egy par tziponél többet magának meg tartani szabad nem leszen. — 10.) Bé kelletik minden gabonát, abrakot, szénát adni, azon kívül, a' mi magának, 's háza népének tápláltatásokra el kerülhetetlenül szükséges. — 11.) Ezen kívül 48 óra el forgása alatt 50 ezer livrát fizessen Zveybrük városa *Coutonier* Fr. ha-

di biztosnak, a' ki a' 173 dik számú háznál va-
gyon kvártélyban s. a. t. — Eggy *Mundenheim*
nevü helységben, holott három háznál többet ép-
ségben nem hagytak a' kégyetlen kakasok, azt tu-
dakozta eggy Fr. tizt eggy szegény lakostól: Mi
az oka, *úgymond*, hogy az el futott lakosok viz-
sza nem ternek honnyaikba, nints miért félniek
többé, mivel nints mit vezessenek el, azt értvén
alatta, hogy immár mindenektől meg folztattak.

A' *Mümpelgárdi* hertzezségnek lakosai, ko-
ránt sem önként, hanem kéntelenségből bé vették
a' Fr. constitutiót, 's két biztosokat küldöttek
Párisba, olly véggel, hogy azon hertzezségnek
a' Fr. respublicával való égyyesülését vigyék vég-
be a' N. Gyűlés előtt; még is mindazonáltal ezek-
kel is tsak úgy bánnak, mint leg nagyobb ellen-
ségekkel. Elegendőképen bizonyittya e' dolgot
e' következő levél: „ A' mi új uraink, *úgy-*
„ *mond*, a' Frantziák igen gonofzúl gazdálkodnak
„ közöttünk, mind a' két hertzezi várat el pufz-
„ titották, úgy annyira, hogy ezeknek pufzta fa-
„ laiknál egyéb nem maradt — a' meg holt her-
„ tzegeknek kriptaikat fel törték, koporsóikat fel
„ nyitották, 's minden tzint le vették róllok. —
„ *György Mümpelgardi* hertzegnek teste, a' ki
„ ennekelötte 100 elztendőekkel holt meg, még
„ egészlen rothadás nélkül találtatott — mellyet
„ ki vévén koporsójából a' nadrágtalanok, a' tem-
„ plomban fel akasztották, annakutánna a' pré-
„ dikálló székbe hurtzolták, onnan ismét le ve-
„ tették, az óltárra fel helyheztették, fejét tes-
„ tétől el vágták, kezeit 's lábait öfzve törvén,
„ végtére eggy szögeletbe hajították. *Szép embe-*
„ *beriség!* Új uraink, így szól továbbá a' *Müm-*
„ *pelgardi* levél, már is 140 ezer livrából álló
„ satuzot vetetienek reánk, és eggy 900 főből ál-
„ ló bataliont állítottak ki ifjainknak virágja kö-
„ zül — a' *Jz. Márton* piatzán, mellyet ök revo-
„ lucionális piatznak neveztek, gvillotinét állitot-
„ tak fel — minden tiztviselőinket, a' kik való-

„ ságos nadrágtalanoknak magokat lenni elegendőképen meg nem mutathatták, vagy meg föltötték hivatallyaiktól, vagy el üzték. Eggy várbeli inast, a' ki a' hertzegnek drága portékáira utasította őket, finantz directorának, és fő jáger mesternek tették, noha se olvasni, sem írni nem tud s. a. t.

A' *Rajna* körül táborozó Frantzia ármádia, mellynek kormányoztatása *Micho* Generálra vagy bizattatva, három corpusra osztattatott fel. Az égyiknek, t. i. a' bal szárnyának fő kvártélyá *Neustadtban* vagy, és *Türkheimig* nyúlik ki; a' másikkak, mellyet *Desaise* Generál vezérel, *Schifferstadtban* vagy fő kvártélyá, és gyakran *Munderheimig* és *Oggersheimig* ki megyen portázni az ott tanyázo Austriakusok ellen; a' harmadik és leg nagyobb corpus, mellynél vagy maga *Micho* Generál is, *Spira* és *Germersheim* mellett fedi a' *Rajna* vizét, 's *Kirrweilerben* vagy fő kvártélyá. *Spirában* és *Germersheimben* *Delmás* Generál commandirozza a' patrióta seregeket; *Ferino* és *Vachot* Generáloknak osztályai az *Igelheimi*, *Deidelsheimi*, *Hochdorfi*, és *Mackenheimi* vidékeken telepedtenek le. Az úgy nevezett Moseli ármádia, a' *Biponti* hertzegséget oda hagyván, a' *Blies*, *Saar*, és *Mosel* vizeknek környékére vonta magát *Thionvilléig* le felé.

Bruchsalból, a' *Spirai* fejedelem püspöknek lakó városából iratik, hogy a' Frantzia seregeknek szándékát, mellyek most ide, most amoda mennek, és szüntelen való mozgásban vagynak, tellyességgel ki nem lehet tanulni, e' miatt az égyesült seregek is vigyáznak lépéseikre. *Manheimből* pedig azt a' izomorú hirt vettük, hogy még sem szüntek meg a' prédálástól, és eggynehány 100 szekér portékákat küldötenek immár Frantzia Országba.

Türkheimből, a' *Leiningi* Grófságnak alsó *Palatinatusban* fekvő városából iratik, hogy ot-

tan is gyakorta meg fordúlnak a' Frantziák, és nem keves félelmet okoznak a' szegény lakosoknak. Febr. 24-ikén 200 lovasok mentenek oda, de mi végre, nem tudatik, mivel fülökbe menvén a' Pruffzus huzárokna oda lett közelgetések, szedték vették a' sátorfát, 's ellódultak onnan. Azóltától fogva minden boraikat Manheimba küldötték által a' lakosok, bátor már az előtt elpetsetelték legyen is azokat a' Frantziák. A' *Manheimi* tudósítások szerént, nemcsak el nem hagyták *Lautert* a' kakasok, sőt inkább csak nem minden nap nagy számmal mennek oda mások is, és *Hirschhornig* 's *Reichenbachig* ki járnak portázni. Itten, t. i. az utólsóbb városban rendfelett való sattszot vetettnek a' lakosokra, mind pénzben, mind eleségben, mellyet öszve nem szedhétvén esedeztnek a' hadi tiszteknél, hogy ne kényszerítsék őket olly dolognak végbe vitelére, melly erejeket feül haladja. A' tisztek a' pénzbeli sattszot el engedték, hanem a' kívánt gabonának, abraknak és szenának ki szerzését fenyegetődözö szókkal továbbra is sürgették. Mellyre nezev kéntelenek vóltak az ügye fogyott lakosok magok között két biztost küldeni a' *Lauternben* Commandirozó Fr. Generálhoz, 's esedezni a' kívánt dolgoknak el engedtetések iránt, mellyre ez azt válaszolta, hogy ő ugyan arra nem adott parantsolatot; mindazáltal tehetségek szerént csak valami keveset is adjanak a' Fr. seregeknek számokra.

Brüsszelből iratik. hogy Febr. 16-ikán butszútanak legyen el a' hadi tisztek *Károly* fő hertzegetől, A. Belgyiomnak mostani fő kórmányozójától, 's mindnyajan regementeikhez mentenek; hogy *Koburg* hertzeg *Valentziába*, *Clerfait* hadi tármester pedig *Tournai*ba utaztanak, az ott cantonirozó Austriai seregek kormányának fel vételére; hogy *Hohenlohe* hertzeg *Maubege* előtt fog commandirozni; hogy *Courtray* előtt egy ágyú golyóbis lövetnire minden élőfák le vágattattak; hogy *Marq* nevü helységnél számos reduták készitettek; és

hogy nem sokára fontos dolgokat fogunk azon részről hallani. Ugyan onnan vettük azt a' hirt is, hogy *Clerfait* hadi tármester kórmánya alatt fognak *Wenkheim* és B. *Alvintzy* Generalok is eggy eggy corpust commandirozni; hogy a' hadi kézületek titokban tartattatnak ugyan, de azért még is okosan végbe vitettetnek; hogy az Anglus seregek *Gandavumot* oda hagyván Ypern felé marsiroztak, 's számos artillériát vittek el magokkal; hogy éjjel nappal mennek a' sok hadi társzekerek a' tábor felé, hogy *Mack* Obester Londonból vissza jövén Károly fő hertzeghez ment, 's vele együtt fog a' táborba indulni, melly e' folyó hólnapnak első napján bizonyossan el fog kezdödni. *Mack* Obester, néhai *Jackmin* vasas regementének tulajdonosa Londonba kisírvén a' Yorki hertzeget, eggy brillantos markolatú kardot kapott az Angliai királytól ajándékban.

Trierből hozzánk érkezett levelekből azt olvassuk, hogy a' Frantziáknak fel tételek legyen *Tarbach* és *Berncastel* közt a' Mosel vizén által menni, a' *Longvitöl* menendö corpussal magokat öszve kapcsolni, 's eggyesült erővel tsapni a' Treviri V. Fejedelemségbe. — Mivel mindazáltal itten is meg vagynak a' jó rendelések tétettve, és nemcsak a' rendes, hanem a' provincialis katonaság is örzi a' határokat, nem eggy könnyen vihetik kakas uraimék fel tételeiket végbe.

Továbbá a' Biponti hertzagségből küldött levelek bizonyították, hogy mind ott, mind a' körül belöl fekvő helységeekben sok Frantziák tanyáznak, és keménnyen bé sántzollyák magokat *Pirmasensben*, és a' mint beszédekből észre lehet venni, védelmezőképen akarják magokat a' jövő táborozásban tartani. Hány ezer főből legyen az ottan tanyázó sereg, meg nem lehet határozni, mind azért, hogy szüntelen való mozgásban vagynak; mind azért, mivel nagyon titkollyák számokat a' lakosok előtt. Azon hertzagségben általok okoztatott kárt lehetetlen meg be-

tsülni, valamit csak kaphattak, akár vas, akár réz, akár ón, akár posztó, akár vászon, akár más halzon vehető dolog vólt az, mind szeke-
rekre rakatták, 's bellyebb küldötték Országokba.

A' *Berlini* közönséges levelekből, mellyek múlt hólnapnak 22-dik napján tétettek közönségesekké, következő hireket olvasunk a' Prus-
siai seregekről, és a' *Möllendorf* Feldmarsal vezér-
lése alatt történt dolgokról. — Mihelyt értesére esett *Möllendorf* Feldmarsalnak, az ellenségnek maga bellyebb lett vonása, mindgyárt széleseb-
ben ki terjesztette a' vezérlése alatt való serege-
ket. Febr. 5 dikén három Gárda batalion *Frank-
furtba*, *Rhodik* Gárda batalionnya *Wisbadenbe*,
a' karabélyos regiment, *Borstel*, *Bayreuth*, és
Lottum dragonyos regimentyei pedig a' Rajna és
Moenus vizeknek jobb és bal partyaira marsiroz-
tanak. A' gyalogság is *Oppenheimtől* fogva *Ingel-
heimig* terjeszkedett ki.

A' *Szekelyi* Obester könnyü corpusát, melly
a' múlt táborozásban igen sokat szenvedett, és
felénél több el vezett, reducálta, az az, más
seregek közzé osztotta fel *Möllendorf* vezér. —
Mihelyt fülébe ment ezen hérósnak, hogy a' Raj-
na mellett táborozó Frantzia seregnek nagy ré-
sze *Trier* felé indúlt, és így könnyen el ronthat-
ta vólna a' Prussziai seregeknek *Creutzenach*, és
Koblentz közt lévő égyességeket, 10 escadron
lovassággal, és négy batalionnal küldötte *Köhler*
Generál Májort a' *Hundsrückenbe*, a' ki szüntelen
szemen tartotta, és még most is szemem tartya
a' *Sarlouisban* fekvő ellenséget, ne hogy a' *Tre-
viri* választó fejedelemségbe bé tsapjon.

Az sem titkoltathatott el *Möllendorf* előtt,
hogy 10 osztály Frantziaság küldetett szekereken
Szabaudiából a' Rajna mellett táborozó armádiá-
hoz, a' melly balra vonnya magát, mivel a' Mo-
seli, és Ardennessi armádiáktól sok ezren küldet-
ek az északi armádiához, hogy így, ha nem vi-
ézségekkel, leg alább számokkal felül haladhas-

sák *Koburg* ármádiáját, és ha lehetséges lehet ki fatsarhassák *Condé*, *Valenczia*, és *Quesnoy* Frantzia erősségeket kezek között, mellyre nem hiszem, hogy eggy könnyen és hamar reá mehesenek.

Heidelbergában Febr. 19-dik napján költ magános levélben olvasom, hogy *Waldeck* hertzeg, a' ki ekkorig Gr. *Wurmser* kórmánya alatt lévő seregeknél volt, *Olafz* Országba fog menni, és az ott lévő *Austriai* és *Pedemoncziumi* éggyesült seregeket, mellyek eddig *de Vins* Generál vezérlésére valának bizattatva, kórmányozni.

Múlt alkalmatossággal említettük, hogy *Don Ricárdos* Spanyol Generál igen vitézi módon viseli magát, és hogy szép diadalmat vett a' *Frantziákon*, a' mindazáltal meg nem erősítetik, hogy *Perpignánt* el vette volna. Miből állyon a' nevezett Spanyol Generálnak győzedelme, mennyit nyert, és mennyit vesztett legyen, ki tettzik a' Spanyol Orzági tudósításokból, *Don Ricárdos* Generál úgymond, *Courten* Generálra bizta a' *Ville Longue* mellett készült Frantzia sántzoknak és battériáknak meg támadtatását; a' ki is Decemb. 7 ik napján négy colonnéra osztván fel az éggyesült Spanyol és Portugallus seregeket, reggeli hat órakor rajtok ütven a' patrióta seregeken, hat minutum el forgása alatt, minden sántzaikat, 's battériáikat el foglalta, 652 embert közülök rész szerént le vágott, rész szerént pedig sebbe ejtett és el fogott, maga részéről 14 embernél több el nem veszven. A' nyereség 34 ágyúra, 32 munitziós szekérre, és igen sok nagyobb 's apróbb ágyú golyóbisra, 's igen sok tábori eleségre ment. De még itten meg nem állapodott *Courten* Spanyol Generál; hanem Dec. 14-dik napján ismét meg támadta őket *Bagnouls* alatt, és itten is keményen meg vervén, mind battériáikat, mind a' nevezett várost el vette tőlök. Mind az őriző katonák, mind az ottan lévő 23 ágyúk, mind a' sok tábori eleség a' győzedelmeseknek kezekbe estek.

Olasz Országból is, nevezetesen Szárdiniából jött tudósítások azt beszélik, hogy ottan is nagy hadi készületek tétettetnek, mind egy, mind más részről; hogy a' Szárdiniai seregeknek fő kvártélyok *Cairóban*, a' fő ispotály *Turinban*, a' magazinumok pedig *Dogliában* fognak lenni. — Továbbá, hogy az Anglus hajók egynéhány *Corsikai* várost el vettek, nevezetesen a' *Mortellai* és *Fornali* erősségeket, holott 25 patriótákat le vágtak, 40-ent el fogtak, és 10 ágyúra való battériát készitettnek *Fornali* mellett lévő tetőkön; sőt hogy annakutánna, nevezetessen Febr. 19-dik napján *St. Fiorenzo* is fel adta magát a' győzedelmeskedő Anglus vitézeknek.

Nápolyból az iratik hozzánk, hogy a' Nápolyi seregek 18833 főre fognak szaporittatni, és *Lombardiába* küldettetni. A' több seregek is meg fognak öregbittetni, és a' végbeli erősségek olly állapotba tétettetni, hogy akármelly hatalmas ellenségnek is ellent állhassanak. Minthogy igen sok költség kívántatik az illyetén hadi készületekre, eggy millió és 800 ezer ducátit ajándékoztanak a' Nápolyi gazdag gavallérok és lakosok a' királynak.

Frantzia Ország.

Granet nemzeti biztosnak közbenjárására, nemcsak meg kegyelmezett a' N. Gyűlés *Mársiliának*, hanem előbbi nevét is vissza adta. Érdekes is vólt arra ezen város, mivel a' mint az említett N. biztos fel jegyzette, 20 ezer *Marsiliaiak* szolgálnak a' respublika seregeinél, 15990 monturt, 35 ezer kamizolt, 10 ezer fa, és 50 ezer bőr tzipököt, 60 ezer inget, 's 4000 pár stiblit ajándékoztak a' *Marsiliaiak* az Olasz Országban táborozó patriótáknak.

A' közönséges jóra ügyelő Commissiónak elő ülője *Barrere*, a' ki nem régiben azzal kérkedék vala, hogy a' Rojalisták mind egy lábíg el tö-

röltettek a' *Vendei* osztályban, ismét más hangon kezdett beszélni Febr. 15 dik napján tartatott N. Gyűlésben, és önnön maga meg iszafolta elobbi beszédjeit: A' közönséges jóra ügyelő Commis-sió, *úgymond Barrere*, eggy két szót fog monda-ni a' *Vendei* osztályról, nem azért, hogy az áris-tocratáknak reménységeket fel élesztze, hogy a' külső kabinetumoknak sebeiket enyhítse, éppen nem, mivel már többé nincsen *Vendé*. Azt írja, *úgymond ő, Tureau* Generál, hogy 14 nap el for-gása alatt 6000 ember vágattatott le *Charette* Ro-jalista Generálnak seregéből, még is mindazon-által imitt amott ismét gyűlekeznek a' Rojalisták, újabb zendüléseket csinálnak, és 4000 közülök vissza nyomta a' Fr. patrióta külső or-állókat s. a. t. (Ha hat ezret le vágott közülök, ha 4000 vissza verte a' patrióta vigyázókat, bizonyossan nemtsak annyin, hanem számosabban lesznek még a' *Vendei* Rojalisták, és így hazudott *Barrere*, a' midőn egészen el töröltetnek lenni mondotta a' királyt kívánóknak seregét.)

A' *Calvadósi* és *de la Manchi* osztályokban lévő nemzeti biztosok (mind a' két osztály Nor-mandiában fekszik) azt irták leg közelebb a' N. Gyűlésnek, hogy ők a' Sansculottáknak kíván-ságok szerént választottak előjárókat és birakat; hogy 17 papot, a' kik az égyháznak előbbi ma-triculáit, avagy jegyző könyveit még mostan is meg tartották, és a' régi kalendáriommal éltenek, fogságra vetették — hogy a' fanatismuson nem könnyen gyógyúlható sebeket ejtettének s. a. t. *Maugin* Párisi építő mester eggy plánumot nyúj-tott bé a' N. Gyűlésnek, melyben meg mutatta azt, hogy a' papságnak, és hazájokból ki költö-zött Frantziáknak, Párisnak néhány osztályában lévő jószágok 1500 millióra, az egész Fr. Koz. Társaságban pedig 20 milliárdra megyen.

A' *Pluiose* hólnapnak 6-dik napján (a' mi számlálásunk szerént Februariusnak 17-dikén) is-mét fel állott *Barrere* az óráló székben, 's ekként magasztalta a' Spanyolok ellen viaskodó patrióta-

ta seregeknek vitézségeket: A' Spanyolok, úgy-
mond ő, *Jean de Lucz* mellett 5 colonnében men-
tenek seregeink ellen, és rajta akartak táborunk-
ra ütni; hanem bezzeg el vették vakmerőségek-
nek érdemlett jutalmát, mivel többen maradtak
ottan közülök 1200 embernél. Generáljaink igen
nagyra betsülik ezen győzedelmet, mivel hogy-
ha diadalmaskodhattak volna a' Spanyolok, e-
gész *Bayonneig* mehettek volna előre; hanem a'
Koz. Társaságnak őriző angyala ki ragadta el-
lenségünknek kezekből a' győzedelmet, 's meg-
mutatta azt a' kevély Spanyoloknak, hogy a'
szabadtságnak szeretete a' leg számosabb hadi se-
regken is diadalmaskodhatik. Emlékezetesebbé
tették e' győzedelmet néhány árestombban ült Fr.
katonák, a' kik halván az ágyú ropogást, kórmá-
nyozóiknak engedelmekkel a' tsata piatzra men-
tenek, és minthogy semmi fegyverek nem vólt,
botokkal verték a' Spanyolokat agyon, és a' raj-
tokjveti győzödelem után, ismét vissza mentenek
az árestomba. *Frecheville* Generál, így folytatta
Barrere tovább is beszédjét, 15 ezer főre számlál-
ta a' Spanyolokat, reggeli hét órától fogva, dél
után két óráig tartott a' hartz, mellyben leg fely-
lyebb 80 patrióták estenek el, és 155-en kaptanak
sebet. A' Spanyolok ellenben igen sokat vesztet-
tek, és az úgy nevezett *Ultónia* regementből ke-
vés ember maradt életben. — *Bastiából* azt ir-
ta *Lacombe* N. biztos, hogy Jan. 22-dik napján
Novia mellett ki akartak az Anglus hajó seregek
szállani, de szerentséssen vissza verették a' Sans-
culotte granatérosok által.

Anglia.

A' Frantzia Coloniákban lakó feketéknek és
mulattáknak szabattságba lett helyheztetések ál-
tal mély seb ejtetett a' Spanyol, és Anglus Bi-
rodalmaknak alkotmányán. Ennek némünémü-
képen lejendő orvoslására, és az abból következ-
hető veszedelmeknek el távoztatására, a' *Londoni*

alsó Parlamentom is gondolkozni kezdett, és múlt hólnapnak 7-dik napján tartatott ülésben, hathatós szókkal sürgette az Afrikai Szeretsenyekkel való kereskedésnek el töröltetését, és az Angliai coloniákban lakó feketéknek 's mulattáknak szabadságba való tétetéseket. Nem szándékom, úgy mond a' Parlamentomnak egy tudós tagja *Wilberforce* úr, ezen kereskedésnek tökéletes el töröltetését javasolni: mindazáltal mind addig meg nem szünök fel tetelemtől, valameddig ezen emberiséget és keresztény vallást ündokit dolognak határ nem szabattatik. *Young William* úr igen veszedelmes dolognak lenni itilte ezen újítást, kiváltképen a' jelenvaló időkben, Angliának mind régi constitutiójára, mind az Amerikai kereskedeésre tekintve. *Whitebreág* úr is azt kívánta, hogy ez az természeti törvénnyel, és vallással ellenkező kereskedés egyátallyában hagyattasson el, 's arra serkengette *Wilberforce* urat, hogy valameddig projectumát végre nem hajtya, meg ne szünnön sürgetésétől. Hát ugyan, nagy fel szóval kiáltott *Whitebreág* úr, inkább kell é nekünk néhány kereskedőknek halznokra, mint sok millió szegény felebarátinknak állapotokra, kik egészen meg vóltak eddig emberi jussaiktól fosztattatva, tekéntenünk? Hát ugyan jóvá hagyhatja é Országunknak constitutiója az ember tolvajlásnak és gyilkolásnak alkotmányát? hát ugyan továbbá is kívánnyuk é a' Britusoknak ditsösségeket ekként meg ündokítani? *Pith* minister, a' ki már ennekelötte két esztendővel sürgette ezen kereskedésnek el töröltetését, maga is egy értelemben vólt *Whitebreág* úrral, és meg vallotta, hogy nemtsak magában otsmány, hanem mind az emberiséggel, mind a' keresztény szelid tudományal ellenkező dolog légyen embernek emberekkel kereskedni, 's velek mint a' leg alább való barmokkal úgy bánni. Én, *úgymond Pith minister*, már ennekelötte két esztendővel fel adtam a' felső Parlamentomnak e' tárgyát, de ez még ekkorig leg kissebb végzést sem tett az iránt,

azért maga is azt javasolja, hogy valameddig ez a' gonosz kereskedés el nem töröltetik, meg ne szűnnyön az alsó Parlamentom ezen tárgynak sürgetésétől.

Elegyes Tudósítások.

Varsóviából iratik, hogy az Orosz Fejedelem allzony erőssen sürgeti a' Lengyel seregeknek a' Frantziák ellen való küldtetéseket; hanem tellyességgel nem akarják kívánságát tellyesíteni, attól félvén, hogy az alatt Lengyel Országnek meg maradott részeit is el foglalnák az Orosz seregek. Mi pedig fundamentom nélkül valónak lenni láttyuk ezen gyanuságot, mivel ha az Orosz Császárnének a' vóna a' fel tétele, 10 annyi vóna is a' Lengyel sereg mint most, még is tökéletességre vinne a' maga szándékát.

Minden Orosz hadi tiszteknek parantsolat küldetett az iránt, hogy e' folyó hólnapnak utolsó napjáig meg jelennyenek regementeiknél.

A' *Mitaviában* öszve gyült Orosz Ingenieur tisztek, onnan Lengyel Ország határaitra menvén, egy olly vizi tsatornát fognak készíteni, melylyen minden Lengyel terméseket *Rigába*, onnan pedig a' tengerre lehessen vinni.

Az Angliai király meg vette ama nevezetes *Anglus anatomicusnak John Hunter* Doctornak ritka készitményeit (praeparatumait) mellyeknél nem hiszem, hogy Európában jobbak, 's nevezetesebbek találtatnának, kiváltképen a' sublimis anatómiára nézve. Ezen készitményeket a' Britanniai museumba parantsolta a' király vitettetni.

Múlt hólnapnak 3-ik napján *Londonnak* egygyik játék helyében az a' szerentsétlenség történe, hogy a' midőn az oda ment királynak nézésére fel gyülekezett sokaság a' teátrumnak ajtaján bé rohant vóna, 15 személly tapodtatott öszve, kik között vala egy nevezetes dáma is igen

szép hajadon leányával égyütt. — A' játéknak végződéséig nem adattatott ez a' szerentsétien történet a' királynak tudtára.

Az Angliai flottán *Tulónból* ki vitetett lakosoknak száma 14877 főre ment.

A' *Génuai* kikötő helynek zárva tartatásától, egészlen meg szüntek az Anglus hajók a' királynak parantsolattyára.

Magyar Ország.

Gyula 22-dik Febr. — E' mostani hadi környülállásokhoz képest, hogy Fels. királyunk, es hazánkhoz vonzó igaz hazafiúi hajlandóságát a' Méltóságos B. *Harrucker* familia is ki nyilatkoztatná, ezen N. *Békés* Vármegyében helyheztetett *Gyulai* uradalom, részéről a' gyalog hadi sereg pótolására 35 rekrutákat ajánlott; hogy pedig a' legénységnek a' hadi életre nagyobb 's serkengetőbb ösztöne lenne, minden önként katonaságba bé lépett legénynek hat hat aranyakat ajándéknál ki fizettetni méltoztatott; ezen ajánlásnak leg főbb eszközöje, és tellyesítője vólt ezen uradalom érdemes fő tiszviselője Tek. *Vida Imre* úr, kinek szivéig hatván a' Frantziák tornyozott bálványozó istentelenségek, atyai bölts serkengetéseivel, és égyedül az haza böltdogságán épült sarkallatos czélliyával arra birta a' legénységet, hogy már is láttzatnának meg rettenhetetlen kedvel omlani a' vért szomjúhozó *Márs* piattzára, es a' szabott számon kívül még annyi legénység *Márs* fiaikká válni ditsőségnek állitaná.

Nem külömben tselekedett nagy méltóságú Gróf *Rháday Gedeon*, es *Teleky Jóesf* urak Praefecussa Tettes *Böltskévy Jóesf* úr is, a' ki ö Excellentiájok nevében ezen N. Vármegyében lévő birtokok részéről 4 katonákra 24 aranyokat ajánlott.

Tudta Vármegyéjét böltsen kormányozni,
A' tsendes vagy szél-vész időt arányozni.

Szerette Istenét, királyát, hazáját,

A' mint olvashatni sok remek munkáját.
De tselekedeti jobban bizonyítják.

Melleyek bámulásra az embert indittyák.
Mindnyájunknak szívét égyben olvasztotta,

Hogy egygy szívünk legyen arra tanította.
Ez vólt hát minékünk leg főbb bölldogságunk,
Hogy egygy más szívében vólt meg nyugovásunk.

A' mit mi akartunk ő is azt akarta,

Azért a' dolgokat soha nem zavarta.

Mindenekben öröm követte a' véget,

Maga is el érte tudom már az eget.

El érte; mert többé szemünk nem nézhetik.

De el jő sok idő mig ilyen születik.

Oh hár tsak egygy *Fénix* támadna porából,

Vagy maga jönne ki koporsó sirjából.

Irta K. L.

* * *

A' 16-dik M. Kurirban említett Leány nevelésről való Tudósításhoz tartozik az is, hogy az a' Tudósítás bőven le irattatott a' XVI dik M. Mercuriusban. És égygyik Bétsi német újságban németül ebben a' hólnapban még specificébb leszen meg írva; mert ott négyféle ára leszen a' nevelésnek t. i. for. 250. 200. 150. 120.